

# LUSI DILON usamljena SRCA

Prevela Dubravka Trišić



alnari  
PUBLISHING

Beograd, 2012.

*Svim volonterima koji naporno  
rade na tome kako bi izgubljeni i  
napušteni psi dobili drugu priliku*

# Poglavlje 1.

Početak februara Rejčel Filding uživala je u sjajnoj karijeri kao osoba zadužena za odnose s javnošću internetskih firmi, vezi s muškarcem koji joj je redovno kupovao cveće i odevao se bolje od nje, kućnoj pomoćnici i tenu zahvaljujući kome je izgledala tri godine mlađe od svojih trideset devet.

Ali do druge nedelje u mesecu jednim potezom uspjela je da izgubi ljubav života, stan u Čizviku i posao. Istoga jutra Rejčel je takođe otkrila prvu sedu vlas, koja joj se u gustoj tamnoj kosi isticala poput bele vrane, i primila poruku od svoje sestre Amelije, koja se na nju okomila zato što je svojoj sestričini zaboravila da čestita peti rođendan, rekavši da „to što nema dece ne znači da može biti tako prokleta sebična“.

Otkaz, prekid veze ili prva seda vlas bili su dovoljno depresivni sami po sebi. Ali sve troje zajedno bilo je previše čak i za nekoga ko je izgradio karijeru na ulepšavanju loših vesti. Trenutno je čeznula, *žudela* zapravo, za tim da lice zarije u lokvu sladoleda *bejlis*, uz zvuke grupe *Joy Division*. Umesto toga, sedela je na plastičnoj stolici u advokatskoj kancelariji u Longhemp-tonu, gradiću u kome je glavna vest bila dolazak lanca supermarketa Vejtrouz, i slušala predavanje o zakonu o nasleđivanju od sredovečnog advokata koji ju je neprestano oslovljavao sa „gospođice Filding“, a sebe „ja lično“.

Rejčel je upravo nasledila ono što je Džerald Flintu „bilo drago da može nazvati velikim imetkom“, ali u tom trenu mogla se usredsrediti samo na činjenicu da i ona, baš kao i njena pokojna tetka Dot pre nje, srlja u razvodnjen polusvet psećeg krzna i gotovih obroka za jednu osobu. Svaki put kada bi pokušala da usmeri misli na svoj novi zadatak izvršioca testamenta i zapravo jedinog naslednika Dotinog imanja, koje se sastojalo od porodične kuće, štenara, pasa, još pasa i još ponekog psa, Oliverov tamnooki pokvaren lik prostrujao bi joj glavom poput mazohističkog motiva na

ekranu kompjutera: njegovo lice u trenutku kada ga je suočila s potvrđama plaćenih računa – šok, zatim strah, zatim, na njen užas, tračak onoga za šta sada zna da je bila samodopadljivost.

„Jesam li vas izgubio, gospođice Filding?“

Rejčel snažno zadržta, a zatim pažnju usmeri na sastanak. *Saberi se*, naredi sama sebi. *Otišao je. Ti si ovde. Ovo je važno.*

„Pratim vas, gospodine Flint“, reče i olovkom zakuca po beležnici. „Zapravo i ne. Možete li samo kratko da ponovite koje su moje dužnosti, kao izvršioca testamenta?“

Džerald je sedeo za radnim stolom ispod velikog realističnog portreta svojih unuka u ozbiljnoj pozi. Desno od njega sedela je dvadesetogodišnja plavuša koja je svakako bila upravnica Dotinih štenara. Do nje je sedeo nesrećni crno-beli graničarski škotski ovčar.

Rejčel nije shvatala šta pas zaista ovde radi. Ali Dot je u porodici bila poznata po svom šašavom odnosu prema psima (tu sažetu dijagnozu postavila je Rejčelina majka Val; sâma Rejčel nije smatrala da u tome ima ičega čudnog, u poređenju s Valinom strašću prema održavanju higijene). Bilo je sasvim moguće da je pas zapravo jedan od izvršilaca testamenta.

Džerald je krivo protumačio njenu odsutnost izazvanu sećanjem na Olivera kao ucveljenost zbog gubitka voljene osobe. „Možda vam se to sada čini previše, ali mi ćemo se za većinu pobrinuti umesto vas. Ukratko ću ponoviti, u redu?“

Rejčel počne da okreće novu stranicu u svom rokovniku. Ali listovi se rastvoriše tačno na spisku zadataka koji je ljutito sastavila dan pre – *spakuj se, nazovi firmu za čuvanje stvari, promeni brave, rezerviši odmor*. Ona požuri da okrene list.

Dok je Džerald govorio, pravila je beleške. Pre nego što nasledi Dotinu kuću, pripadajuće psetarnice i utočište za napuštene pse koje je bilo njihov deo, moraće da se dogovori o proceni verodostojnosti testamenta, zatim će advokati poslati razne formulare, poreska služba će izračunati porez na nasledstvo koji treba platiti, ništa neće biti njeno dok se ne podmiri barem deo i tako dalje i tako dalje. Ali čak i dok je njena olovka marljivo ispunjavala stranicu, Rejčel su grudi bolele od snažnog osećaja žalosti.

Izgubila je deset godina života tek tako. Najbolju, najzreliju deceniju života. Nikada više neće dotaći Oliverovu crnu kosu začesljanu unazad, u stilu koji je, uprkos svim izgledima, njemu dobro pristajao. Njegov miris nakon posla, taj težak, muževan miris njegove bele košulje kada bi bacio jaknu zlatne postave preko njene stolice...

## Usamljena srca

„... i Džem, naravno?“ dodade plavuša, prekinuvši Rejčeline misli. Zbog njenog australijskog naglasaka to je više nalikovalo pitanju nego izjavi. Širok osunčan osmeh koji je uputila Rejčel ukazivao je na to da misli kako je to premija na lutriji.

Rejčel zaškilji na zlatnu ogrlicu koja joj je visila preko majice. Megan.

„Oprostite, ne sećam se da je u testamentu spominjan pas“, reče, pogledom potraživši potvrdu od Džeralda. „Zar je bio? Izvinjavam se, prošle nedelje je bio prava noćna mora za mene...“

„Dot me uputila da vas obavestim o Džemu kada stignete ovamo.“ Megan pokaza na psa koji joj je sedeo do nogu otkako je sastanak počeo, poslušan ali nekako zlovoljan, s repom i ušima koji su mu tužno visili.

Izgleda ucveljenije od mene, pomisli Rejčel uz ubod krivice.

„Džem ima sedam godina i on je graničarski škotski ovčar. Dot je želela da ga uzmete. To je izričito naglasila, zar ne, Džeme? Za tebe samo poseban novi dom.“ Nežno pogladi pseće paperjaste crne uši, a on se nagnu prema njoj.

„Ali ja baš nisam ljubitelj pasa“, pobuni se Rejčel. Kada je progovorila, pas podiže pogled prema njoj i ona ustuknu pred sablasnim ledenoplavim očima koje su joj proučavale lice kao da životinja pokušava da je prepozna. Imaju li i drugi psi takve oči, pitala se. Činilo se kao da pogledom može da prodre u njene misli i da zna kako je pred njim žena kojoj se na staranje ne mogu poveriti ni kućne biljke.

„Dot vam ne bi ostavila Džema da nije smatrala da ste prava osoba za njega. Imala je urođen dar da ljude spoji s pravim psom“, objasni Megan vrlo ozbiljno. „Odmah je znala, čim bi ušli u sobu. Nikada ne bi dopustila da neki od njenih psećih šticićenika ode s pogrešnom osobom, čak ni kada bi je ta osoba moljakkala i preklinjala.“

Rejčel baci pogled prema advokatu, očekujući da neprimetno odmahne glavom na ovo diznjevsko ludilo, ali Džerald se samo obazrivo smeškao. „Mene je sjajno spojila s dva mala lepotana. Zvali smo je pseći posrednik.“

O, bože, pomisli Rejčel. *Sigurno* sanjam.

„Je li to porodična crta?“ raspitivala se Megan. „To šaputanje psima?“

„Koliko znam, nije“, odgovori Rejčel pristojno, a zatim se predomisli. „Zapravo, nije. Ne, nikako nije. Sestra i ja u detinjstvu nismo smele da imamo ni zlatne ribice. Ne znam odakle ta Dotina strast prema psima.“

Ali Dot umnogome i nije bila tipičan član porodice Mosop. Nije se udala s dvadeset četiri, nije imala dece i nije se pojavljivala na redovnim porodičnim skupovima koje je organizovala Rejčelina majka Valeri i na kojima su služeni voćni kolači i šeri. Doduše, nije ni Rejčel. Valina odluka da Dot

postane Rejčelina kuma pre njenog zagonetnog preseljenja u zrelijem dobu u Longhempston pokazala se pametnom. Kako se Rejčel činilo, Val je smatrala da je Dot na sestričinu prenela svoje usudelištvo kao neku vrstu nasledne nesreće.

„Oprostite na primedbi, ali vrlo ličite na Doroti“, primeti Džerald tonom koji je odavao da to smatra komplimentom. „Izgledom, hoću reći. Nešto u...“

Rejčel je znala šta želi da kaže. To su svi govorili. Da obe izgledaju poput ekscentričnih sufražetkinja s početka dvadesetog veka. Ili poput anđela osvetnika iz prerafaelskoga doba, s dugim nosovima i tamnim okruglim očima, tako malo nalik engleskoj svetloj puti kojom su se odlikovale Val i njena druga ćerka Amelija. Rejčel je godinama čeznula da bude zgodna kao Amelija. Tek je Oliver uspeo da je uveri u to da će izgledati izvanredno i kada joj bude osamdeset.

„Nosu?“, predloži ona.

„... nešto u vezi s nosom“, dovrši Džerald, malo nervoznije. Rejčel je znala da izgleda strogo čak i kada je opuštena. Pokušao je da popravi utisak. „Doroti je izgledala vrlo privlačno dok bi šetala imanjem sa svojim psima. Uvek smo se pitali da li je bila članica tajne službe ili neke druge...“ Završi nespretno. „Možda zbog njenog samopouzdanja.“

„Znam“, reče Rejčel nesretno.

Oliveru se uvek sviđala Rejčelina samouverenost. Njen bezbrižan i uljudan način na koji se na sastancima odnosila prema klijentima, za koji je sama sebe gotovo uverila da je prirodan, a ne posledica ispijanja velikih količina kafe koja joj je grizla jetru ili njene goruće potrebe da ostavi utisak na njega.

„Pa, neke stvari nam *jesu* zajedničke“, popusti Rejčel, jer joj srce ponovo zatreperi. „Ali ne i ljubav prema psima, nažalost. Zaista to mislim, Megan“, dodade, uhvativši obazriv smešak s druge strane stola. „Nemam kuda s psom. Vrlo često putujem i radim po ceo dan.“ Podiže dlanove.

U redu, možda trenutno i ne radi po ceo dan i ne živi u stanu u Čizvikju, ali škotskog ovčara nikako nije htela. Radila je u odnosima s javnošću, ne u produkciji *Blu Pitera*.

„Ah, ali Džem nije *pas*. Džem je više kao stari prijatelj. Nisi li? A ako je Dot mislila kako je suđeno da vi i Džem završite zajedno, onda ste sigurno par izašao iz raja.“ Meganin veseo osmeh najednom nestade i izraz užasa blesnu joj na licu. „O bože, žao mi je, to je stvarno zvučalo neobazrivo.“

„Kako bilo, dopustite da vam predam ključeve od kuće“, uključi se Džerald, iskoristivši priliku da skrene razgovor na drugu temu, pa posegnu u

fioku za ključevima. „Siguran sam da jedva čekate da stignete u For Ouks i razgledate imanje“, dodade i klimnu prema Megan. „Megan će vas začas uputiti u način rada psetarnice.“

Psihički napori protekle nedelje odjednom sustigoše Rejčel i srušise se na njenu umornu glavu, baš kao i svakoga dana tačno u tri. Ona oseti neobuzdanu potrebu da bude sama s bocom vina, ispod pokrivača, u pidžami, a ne u suknji *mark džejkobs* koja joj je stezala struk jer je bila na rasprodaji, a njoj se previše svidela etiketa da bi potražila nešto drugo. Osim toga, mlade uspešne žene u tridesetim moraju biti dobro odevene, jer se ne mogu opravdati izgovorom da imaju decu koja im bljuckaju po odeći.

Džerald je pogleda sa savršeno odmerenim izrazom suošecanja dok joj je predavao veliki svežanj ključeva s pričvršćenim urednim natpisima, ispisanim Dotinim urednim rukopisom.

„Tu je i pismo koje je Doroti ostavila da se izvršiocu testamenta preda zajedno s ključevima, ali ostaviću vam ga da ga pročitate nasamo.“ Predade joj tanku kovertu koju ona zakači u džep na zadnjoj korici svoje beležnice. „Kao što sam rekao, možemo se dogovoriti da procenitelji svrate i obave svoj posao, pošalju formulare i ostalo. Možda biste mogli pregledati imanje da proverite ima li kakvih dragocenosti – ili se jednostavno možemo obratiti nekoj firmi za selidbe da izvrši procenu?“

„Ne, ja ću to obaviti. Hvala svejedno.“ Rejčel pogleda jedno pa drugo, pitajući se što bi sada trebalo da kaže. Val je, uprkos svim svojim manama, u takvim stvarima bila sjajna. Uvek je znala da pogodi pravi ton mrmljanja. Sahrane, venčanja, čitanja testamenata – njena bi se majka bacila na posao čim bi se pojavio neki stariji član porodice. Čitavu sahranu organizovala je iz druge države i dala je da se Dot sahrani do njihovih roditelja, u rodnom Lankaširu. Bilo je tipično za Dot to što je zahtevala da se testament pročita u Longhemptonu i da ga pročita upravo njegov izvršilac – Rejčel.

Prema Rejčelinom mišljenju, Val je bila jedina osoba koja bi se osećala povređenom da joj *nije* poverena čitava zbrka s papirologijom.

Pas ju je posmatrao tužnim, ledenoplavim očima. Sedeo je savršeno mirno, ali istovremeno je izgledao toliko jadno da je Rejčel stekla utisak kako bi, baš kao i ona, radije bio sam u korpi sa svojom kosti, ili što god je već bio pseći sinonim za bocu vina, nego prolazio kroz ovaj cirkus.

Megan se promeškolji u stolici. „Mogu li vas zamoliti za uslugu, ovaj... gospođice Filding?“

„Jednostavno Rejčel, molim vas. I svakako“, odgovori Rejčel, i više nego spremna da joj prepusti Džema kao uspomenu na Dot. Nažalost, to nije bilo ono što je Megan tražila.

„Možeš li me povesti do For Ouksa? Ako ideš tamo?“

„Naravno. Ionako nisam sigurna da znam put“, odgovori Rejčel. Svoje reči popratila je smeškom, jer je Megan tako delovala na ljude. Njeno lice bilo je živo i dobronamerno, još uvek osunčano uprkos tome što je sumornost februara napolju već tamnila nebo. Megan je svakako *bila* tip osobe za pse.

Megan je nastavila živahan monolog i kada su izašle iz kancelarije, pa sve do parkirišta. A kada je ugledala Rejčelin automobil, njena brbljivost prerasla je u oduševljenje.

„O, zar je ovo tvoj auto?“, uzdahnu kada Rejčel pritisnula dugme za daljinsko otključavanje crnog *rejndž rovera*. „Ovo je upravo savršeno za Džema! Džeme, pogledaj kakvo divno vozilo ima tvoja nova mama!“

Rejčel se trgnu, ovaj put na to što ju je Megan nazvala novom mamom. „On je pas i ja nisam njegova mama, u redu?“

Dlanom protrlja lice i stisnu umorne oči. Nije dodala da se, pošto je napustila posao, *rejndž rover* vraća u London čim lizing-kuća od koje ga je uzela sazna za njen novi status nezaposlene osobe.

Jednostavno ćeš morati da nađeš novi posao, podseti se. S tvojom biografijom izbor je zaista veliki. Čak i u recesiji, firmama je potrebno uspešno predstavljanje u javnosti. *Naročito* u recesiji.

Megan i Džem posmatrali su je sa iščekivanjem i Rejčel nije bila sigurna ko od njih dvoje izgleda spremnije da joj udovolji. Osećala je jednaku krivicu zbog toga što će ih oboje izneveriti.

„Oprosti. Gle, ne znam kuda ću s njim. Hoće li mu biti dobro u prtljažniku?“

„Biće mu dobro u prtljažniku ovakve veličine, ti srećniče“, odvrati Megan i otvori zadnja vrata. „Opa, ti putuješ bez mnogo prtljaga“, primeti kada ugleda Rejčeline dve male torbe i kutiju usput potrpanih koještarija koje je kupila na odlasku iz stana. To je bila još jedna stvar koja ju je oneraspoloživala: koliko je zapravo malo toga dragocenog skupila u deset godina. „Koliko dugo ostaješ?“

„Ne znam.“ Rejčel prstima prođe kroz kosu, što je podseti na sede vlasi, pa uzdahnu. „Iskreno mogu reći da sada nemam nikakve planove.“

„Videćeš kako će se stvari razvijati, a? Tako je najbolje.“ Megan potapša po ivici automobila. „Uskači, momče!“

Džem poslušno uskoči u Rejčelin prtljažnik i sklupča se između njene dve kožne torbe *malberi* za kratka putovanja. Odmah je videla kako duge



pešće dlake ostaju na crnim presvlakama, ali bila je preumorna da o tome misli. Umesto toga, zatvori prtljažnik i otvori vozačeva vrata.

„Zaista sam zahvalna na vožnji. Ovdašnji autobusi prilično su nepouzdanani, ali takvim se tebi verovatno čini sve ovde na selu. Pokazaću ti gde da ideš ako kreneš putem iz Longhemptona prema Hartliju“, govorila je Megan dok se penjala na suvozačevo sedište. Morala je malo da poskoči, jer je bila gotovo trideset centimetara niža od Rejčel. Stare farmerke uvukla je u praktične čizme, a kada se smestila, Rejčel oseti miris pasa i šampona *vajt mask* iz Bodi šopa. „Nije predaleko od grada, ali to već znaš, zar ne?“ Nakratko začuta i poslušala. „Je li to tvoj telefon?“

Rejčel je znala da je to njen telefon. Pozivni signal bio je početak Vagnerove „Valkira“, što joj je govorilo da je zove majka. Pomisao da je zanemari i pravi se da vozi učini joj se primamljivom, ali Val je znala da je danas bila kod advokata i da neće odustati s pozivima. Zvaće je. I zvati. Bolje da to obavi odmah.

„Da“, reče i posegnu u torbu. „Jeste. Oprosti, moram da se javim. Neću dugo.“ Iskliznu iz automobila i prisloni telefon na uvo. „Halo, mama?“

„Jesi li se već sastala s advokatom? Je li došlo do greške u oporuci?“ Val nikada nije okolišala. „Tvoj tata i ja raspravljali smo o tome i on misli da možda postoji pismo od Dot u kome objašnjava kako ti treba sve da podeliš. Mislim, kod advokata. Misli da je njoj možda bilo jeftinije da sve ostavi tebi, a zatim da ti podeliš sve sa sestrom, umesto da to obavlja službena osoba.“

Rejčel dunu kroz nos. Taj razgovor počeo je pre četiri dana. Val je uvek nastavljala tačno gde je poslednji put stala. „Mama, postoji pismo, ali još ga nisam otvorila. I možeš li prestati da predstavljaš čitavu stvar kao da sam ja kriva za sve? Nisam baš ovo očekivala, znaš. Sigurna sam da mogu pronaći neke stvari koje bi se dopale Ameliji. Ne mislim da je Dot to učinila kako bi nekoga *kritikovala*.“

„Nemoj pogrešno da me razumeš, ja ne krivim Dot“, bila je uporna njena mama, trudeći se da zvuči pravedno. Val je uvek bila poštena i dopustila bi drugima da je uvere u svoje tvrdnje, čak i kada im nije sasvim verovala. Naročito kada im nije verovala. „Dot je jednostavno bila takva – navikla se na samački život, bez polaganja računa i bez brige za druge – ali nije reč samo o Ameliji. Grejs i Džek takođe bi trebalo da imaju nekakvu uspomenu na svoju pratetku.“

Rejčel se odupre iskušenju da istakne kako briga o čoporu raznolikih pasa i nije nešto što bi čoveka učinilo slobodnim i nesputanim. Ljutila ju je pretpostavka njene porodice da život bez dece podrazumeva lud provod u

noćnim klubovima i razuzdano udovoljavanje vlastitim željama. „Želiš li psa?“, predloži napola u šali. „Ima ih koliko hoćeš.“

Začula je dubok uzdah zaprepašćenja, udaljen tristotinak kilometara. „Molim? Ne! To bi bilo sasvim neodgovorno! Šta je s alergijama? Morala bih prvo da razgovaram s Amelijom, Rejčel. Ne, lep srebrni komplet četaka za kosu bio bi prikladan za Grejs. Nekada je pripadao našoj mami. A kada je o Džeku reč, mislim da je Dot malo i pecala, usudila bih se reći da negde postoji i skupocen štap za pecanje.“ Zatim zastade. „I nemoj otkriti da sam ti to rekla, Rejčel, ali Ameliji bi sada dobro došla pomoć u troškovima za dete. Dečje potrepštine iznose gomilu novca. Sigurna sam da je Dot ostavila neku ušteđevinu koju bi mogla...“

„Mama, prestani“, prekine je Rejčel. „Odmah ću te rešiti brige. Nema nikakvog novca.“

„Molim?“, odgovori Val u neverici.

„Nema novca. Tu je kuća i posao oko štenara, ali kada se plate radnici i advokat, neće ostati ništa.“

„Ali... kako? Imala je polovinu novca od tatine kuće i nije imala na koga da ga potroši osim na sebe!“

Rejčel je mogla da oseti kako između reči kulja povređenost. Nije bila reč samo o novcu, znala je. Val je bila preterano velikodušna. Na svoj način, bila je spasiteljka baš kao i Dot, ali ne pasa nego ljudi. Uvek je pomagala, odlučno stavlajući druge ispred sebe, vozeći starije u bolnicu u svojoj crvenoj *fijesti* ili perući veš izgubljenim obudovelim susedima.

„Sigurno je potrošila veći deo na pse, mama“, odvrati Rejčel, obilazeći auto. „Ali to je bio njen izbor.“

S druge strane linije Val začuta i Rejčel je znala da broji do deset radije nego da kaže šta misli. Čula je kako neko u pozadini nešto viče.

„Šta kažeš, Kene? O, tvoj tata pita možeš li da potražiš Dorotine... Dorotine šta? Govori glasnije! Dorotine albume Akera Bilka.“

Rejčel se okrenu u mestu i pogleda prema Megan, koja je i dalje čekala u vozilu. „Ovo nije sajamska rasprodaja“, pobuni se. „Gledajte, kada testament postane pravosnažan, možete doći i sami potražiti šta želite. Šta kažete na to?“

„Ne bismo hteli da se namećemo, a osim toga, ovde imam obveze, moje štíćenice iz doma koje računaju na mene i tvoga oca – ne mogu tek tako sve da ostavim“, zadihala se Val.

*Ali ja mogu*, dodade Rejčel u sebi.

„Onda? Kakvi su ti planovi?“, nastavi Val. „Hoćeš li je prodati? Tako velika kuća zahteva mnogo održavanja, a ti si sâma. Uvek sam govorila tvom ocu, to je porodična kuća, prevelika za sâmu Dot.“

## Usamljena srca

Rejčel se zagleda u druge automobile na parkiralištu advokatske kancelarije. Primitivši srebrni *jaguar* identičan Oliverovom, oseti pritisak u glavi.

„Rejčel? Jesi li još tu?“

„Jesam, mama“, odgovori, pritisnuvši prstima koren nosa i čvrsto zažmirivši.

„Jesi li i sada tamo? Telefonirala sam ti sinoć na stan, ali nije bilo odgovora. Više mi ništa ne govoriš“, nastavi Val nešto nežnije. „Neke devojkice vole da se poveravaju svojim majkama. Amelija uvek navraća s dečicom, a za tebe nikada ne znam da li si uopšte u zemlji.“

„Padam s nogu od posla, mama“, odgovori Rejčel, odlučna da završi taj razgovor pre nego što pođe starim, neproduktivnim tokom. Morala bi u nekom trenutku da joj kaže za otkaz, ali barem nije morala da joj govori da je raskinula s Oliverom.

Rejčel je o tome dobro razmislila pre nekoliko godina i odlučila da je lakše pretvarati se da nije u vezi i nositi se s Valinim dosađivanjem o tome kako bi trebalo „pronaći muškarca s kojim će se skrasiti“, nego objašnjavati svoj složen odnos s čovekom tako nepodobnim kao što je bio Oliver Rigli. Da ironija bude veća, jedina u porodici koja je uopšte znala za Olivera bila je Dot, ali i njoj je Rejčel ispričala samo osnovne stvari.

„Posao nije sve u životu“, podseti je Val. To mi nimalo ne pomaže, pomisli Rejčel, jer mi to govori žena koja je domaćica od 1969, zahvaljujući tatinoj predanosti stomatologiji. „Ne postaješ ništa mlađa.“

„Zar neko postaje?“, otrese se Rejčel i vrati prema automobilu.

Naglo se okrenuvši, suoči se s parom svetlih očiju. Džem je zurio u nju kroz zadnje staklo i Rejčel iznenađeno ustuknu.

Sedeo je poput stražara, s jednom šapom na njenoj kutiji punoj stvari, nakrivivši glavu kao da je mogao čuti drugu stranu telefonskog razgovora. Jedno crno uvo mu se preklopilo, dok je drugo štrčalo, otkrivajući nežnu ružičastu kožu s mrljicama belog paperja. Izgledao je ponosno što može da čuva njena zemaljska dobra, željan da bude koristan, nesvestan da nova vlasnica u svom nesređenom životu nema mesta za njega.

Nerazumna navala saosećanja preplavi joj grudi i, na svoje iznenađenje, ona oseti da je na trepavicama peckaju suze.

Možda je to rani znak menopauze, pomisli zlovoljno. Razežiti se nad životinjama. Možda se upravo to dogodilo. Telo je obaveštava da će se oglasti poslednji pisak voza i da bi bilo dobro okružiti se mačkama.

„Rejčel! Reci nešto!“ Val je još uvek bila na vezi, nadajući se izlivu osećanja u Amelijinom stilu.

„Mama, nazvaću te posle“, odgovori.

„Moramo da razgovaramo na razne teme“, reče Val.

## Lusi Dilon

„I ne zaboravi albume Akera Bilka!“, viknu prigušen glas.

„I ne zaboravi...“, poče da ponavlja Val.

„Znam“, prekinu je Rejčel. „Čula sam ga i prvi put.“

Prekinu vezu, a iza stakla Džem poče da dahće. Usta mu se razvukoše u osmeh, sa isplaženim ružičastim jezikom.

„Nemoj se previše odomaćiti“, upozori ga Rejčel.

## Poglavlje 2.

Kada je napokon uspjela da otvori vrata snažno ih gurnuvši ramenom, postade joj jasno da se službenim glavnim ulazom Dot nije služila svakog dana. Drvo se iskrivilo od retke upotrebe, a u mračnom predvorju bez ijednoga letka za picu ili reklamnih brošura nije bilo znakova uobičajenog života. Umesto toga, Rejčel je dočekaao stalak za biljke s prašnjavom aspidistrom, dedin gvozdeni sat i niz uzoraka na grimiznim zidnim tapetama s prizorima španijela čokoladnih očiju i s mlitavim divljim pticama koje su im visile s mekanih usana.

Rejčel oseti miris lavande i sredstva za glancanje od pčelinjeg voska, ali, začudo, ne i pasa. Val je uvek mrmljala o tome kako Dotina kuća verovatno „zaudara kao unutrašnjost mokre psetarnice“, ali Rejčelin osjetljiv nos nije mogao da razazna ništa odbojno. Pod visokim tavanicama raspršilo se i najmanje pseće zaudaranje.

Ništa se nije promenilo otkako je ovde bila poslednji put, za Novu godinu pre sedam godina. Bilo je to odmah posle prve ozbiljne svađe s Oliverom, u danima kada je još uvek pokušavala da ga nagovori da praznike provodi s njom, umesto što je ostavlja da se s porodičnim svečanostima suočava sasvim sama. Umorna od Valinih slonovski taktičnih aluzija kako bi trebalo da se skrasi i Oliverovog izvrdavanja, Rejčel je rezervisala skijaški aranžman za sebe i Olivera, koje je on, prepredeni lisac, otkazao u poslednji čas. Radije nego da bude kod kuće, prepuštena na milost i nemilost saosećajnih ukućana, Rejčel je odolela svim dobronamernim nastojanjima da joj se pomogne i nazvala je Dot, koja ju je neočekivano pozvala da svrati.

Rejčel se odmah upitala šta to, pobogu, radi, vozeći se sama tako daleko, sve do Vusteršira, kada se umesto toga mogla zabavljati u nekom otmenom klubu u Sohou. Ali svojeglava želja da nestane s lica zemlje terala ju

je dalje. Kada je stigla u Longhempton, sve se neočekivano promenilo. Dot ju je uterala u toplu kuhinju, gde je slušala radio-dramu na stanici Radio Četiri i pripremila joj je riblju pitu. Malo-pomalo i Rejčel je ponela radnja drame. Jele su u prijatnoj tišini, uz tiho njuškanje sedam različitih štenaca iz prihvatilišta u kutiji od nekog komada pokućstva iz *Ikee*.

Ponoć su dočekale uz odsjaj kamina, kada su nazdravile starom bocom *kruga*. Dot je nije zapitkivala zbog čega je sama u noći kada je većina žena njenih godina zauzeta žestokim provodom. Upitala ju je jedino da li je srećna. Jednostavno pitanje probilo se kroz Rejčelinu lažnu nonšalantnost i ona je dopustila da joj izleti više nego što je rekla i sopstvenoj majci. Nije joj, doduše, rekla sve – samo to da je Olivera bilo teško vezati, a da je ona previše ponosna da ostane sama kod kuće. „Muškarci uživaju u tome da komplikuju stvari“, rekla joj je, s tračkom zajedljivosti koji je otkrivao da zna o čemu govori. „Nemoj im dopustiti da tebi zakomplikuju život. U tome i jeste lepota pasa: njihova je ljubav vrlo jednostavna. Šetnja, malo hrane, krevet...“ Zastala je i podigla obrvu. „Zapravo...“

U tom trenu Dot se činila decenijama mlađom i Rejčel se osećala poput naivnog deteta, a ne izmoždene stanovnice velegrada. Ali nije mogla da pita. Val joj je rekla da tetki Dot nikada ne postavlja pitanja o njenom neobičnom nedostatku supruga. Navike teško umiru.

Zatim joj je Dot ponudila viski i dodala joj ušecereno voće, a nakon toga su utonule svaka u svoje misli. Rejčel se pitala odakle joj ušecereno voće i vino *krug*. Te se pojedinosti nisu uklapale u predstavu koju je o njoj svakog Božića stvarala njena majka, govoreći da Dot sada sa svojim sustanarima deli činiju pseće hrane s utaknutom grančicom božikovine.

Ostala je na trenutak ispred ulaznih vrata, prisećajući se te noći. Otišla je odmah u novogodišnjem jutru, kako bi se pripremila za sastanak s klijentom, a ona i Dot taj događaj više nikada nisu spomenule. Njihov se odnos, koji se sastojao od usiljenih rođendanskih i božićnih čestitaka, nastavio kao i dotada. Otada je Rejčel svaku Novu godinu volontirala u lokalnom prihvatilištu za beskućnike, kako bi Olivera naučila pameti. Kao da je njemu uopšte bilo važno.

Zatim je ušla u predvorje. Dot se očigledno nimalo nije bavila unutrašnjim uređenjem otkako se ranih sedamdesetih uselila, ali otmena otrcanost pristajala je toj kući u prirodi. Uz malo nežne boje i nekoliko vaza cveća lako bi se pretvorila u sasvim drukčije mesto. Biće njena, da se u njoj skrasi. I preuredi je ako želi. Ali Rejčel se nije osećala uzbuđenom koliko je trebalo.

„Želiš li prvo da se osvežiš?“, upita je Megan, zastavši u podnožju stepeništa prekrivenog tepihom, s jednom od Rejčelinih torba preko ramena.

„Ili bi možda radije pozdravila ostatak društva i rešila se toga? Moram da izvedem neke pse u pet, pa će mi, ako želiš da se prošetam, biti drago da nam se pridružiš, a možda bi mogla da se malo družiš sa Džemom...“

Ućutala je kada joj Rejčel nije odgovorila. „Oprosti, zvuči kao da ti želim dobrodošlicu u hotelu, zar ne? A ovo je sada tvoja kuća.“

„U redu je“, odgovori Rejčel. Više ju je mučila činjenica da mora čavrljati s nepoznatima, a zapravo je samo htela da navuče masku za spavanje koju je otuđila s leta Virdžin Atlantika i da isključi pomisli na lavinu koju je pokrenula u Čizviku. U džepu joj je neprestano zujao telefon i znala je da je to Oliver. Nije htela da čuje njegove poruke. Verovatno je sada već izvan sebe od besa nakon onoga što je učinila. „Hm, to društvo koje spominješ...“

„Zapravo sam mislila na pse.“ Megan se nasmeši. „Oprosti, naviknućeš se. Ali Džordž je ovde, veterinar, a pretpostavljam da želiš s njim da porazgovaraš o prihvatilištu?“

Veterinar Džordž. Kupka i boca vina su je mamile, ali Rejčel ipak na lice navuče izraz lažne ljubavnosti koji je uvežbala na sastancima. Najbolje da to obavi odmah.

„Dobra zamisao!“, reče donekle šuplje, a zatim se posrami zbog Meganinog iskrenog osmeha kada je pošla niz hodnik.

„Imamo svoju ekipu dobrovoljnih šetača pasa“, reče preko ramena. „Iskreno, ne bismo mogli bez njih. Doći će svakog treća, da ostave terijere.“

„Šetača?“, ponovi Rejčel, iako je zapravo nije slušala. To je bio trik za klijente koji je naučila od Olivera: ako ne želiš da govoriš ili da slušaš, samo ponovi poslednju reč i pusti drugog da nastavi s pričom.

„Da, ovdašnji vlasnici pasa koji u šetnju rado povedu i nekoliko naših šticećenika. A dolaze i deca kojima roditelji ne žele da nabave ljubimca i starije osobe koje se o njima ne mogu brinuti. Svi imaju neke koristi.“

„Aha“, odgovori Rejčel i zastade pred fotografijom Dot, uspravnih leđa i sede kose, okruženom skupinom pasa koji skaču kako bi joj polizali lice. Posvuda su bili veliki portreti razuzdanih hrtova i ovčara u skoku, baš kao što su zidove Valinog uvek počišćenog dnevnog boravka krasili profesionalni snimci Amelije, Grejs i Džeka.

„Onda, čime se baviš?“, upita je Megan da nastavi razgovor. „Džerald je spomenuo da radiš u odnosima s javnošću! Zvuči čarobno.“

„Ma, preteruje. Uglavnom smo se bavili uspostavljanjem internetskih firmi, ponekom maloprodajom putem interneta, ništa toliko zanimljivo.“ Rejčel oseti da ju je neko gurnuo u petu, pa se lecnu.

Džem ju je sada spuštene glave nežno njuškom gurkao u list. Zatim zastade i pogleda gore prema njoj, nakrivivši glavu tako da mu se uvo preklopi.

„Džeme! Stalno nam nešto zapovedaš!“ uzviknu Megan praveći se da je ljuta, ali bilo je očigledno da je ponašanje psa zabavlja. „Oprosti mu, Rejčel, on je pravi ovčar. Uvek nas tera kao da misli da ne hodamo dovoljno brzo.“

„Jesu li i njega doveli ovamo i ostavili?“ upita je ona, prvi put pošteno pogledavši u oči svoga novog psa. „Ne sećam se da sam ga videla kada sam bila ovde.“

Meganina razdraganost odmah se rasprši. „Ne. On je bio njeno kućence. Dot ga je dobila kada mu je bilo tek petnaest dana. Naš ovdašnji policajac pronašao ga je u kutiji na igralištu, zajedno s još troje njegove braće. Svi su onde ostavljeni da umru.“ Širom raširi oči. „Samo bog zna šta se dogodilo njihovoj jadnoj mami. Te se zime smrznula reka, pa možeš da zamisliš u kakvom su stanju bili maleni. Kada su stigli, samo su se stiskali jedno uz drugo da se ugreju. Njihova sestra već se bila nasmrt smrsla.“

„Strašno“, šapnu Rejčel, probuđena iz sopstvenog samosažaljenja. Sagnula se do Džema kako bi ga počejala po vratu.

Pas ju je gledao svetlim očima koje su se sjajile u prigušenoj svetlosti hodnika. Njegovo krzno sada je bilo tako gusto i čvrsto da joj je bilo teško da ga zamisli sićušnog, kako se bori za život.

„Sada izgleda divno“, reče.

„Da, to je Dotina zasluga.“ Megan se sagnu i pomilova ga po uvu. „Prve nedelje doslovce je svu četvoricu nosila naokolo u nekoj vrsti nosiljke. Bili su premali da budu odvojeni od majke, pa ih je morala hraniti na cuclu. Jedan mališan nije preživio – bio je previše neuhranjen. Džordž je učinio sve, ali čak ni Dot nije uspeła da ga održi u životu.“

Iz kuhinje do njih dopre grohotan muški smeh i Rejčel pozele da ne mora da se još susreće sa svima. Naročito ne sada kada ju je Džemova priča zamalo rasplakala. „Šta se dogodilo s njima?“ upitala je da odloži taj trenutak.

Megan čučnu ispred Džema kako bi ga lakše milovala. „Šem i Star otišli su na seosko imanje nedaleko od Hartlija, Spark je otišao u Rouzhil, kod dresera pasa. Ali, kako nije mogla da podnese rastanak od Džema, on je ostao s njom. Prekršio je svako njeno pravilo, govorila je, ali bio je toga vredan. A ti si nju voleo isto koliko i ona tebe, nisi li, jadni, tužni dečko? A? Nedostaje ti tvoja vlasnica, zar ne?“

Megan zakopa lice u njegovo crno krzno i Rejčel se učini da mu poklanja dodatnu pažnju kako se ne bi videlo da plače. Možda su obe odlagale ulazak u kuhinju.

„Dot inače nije zadržavala pse za sebe?“ upita. „Zar joj to nije bilo teško, s obzirom na to koliko ih je volela?“